

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ
СІКОРСЬКОГО»
Фізико-технічний інститут

Криптографія
Комп'ютерний практикум №1

Виконали:
Студенти групи ФБ-05
Сапожник М.В.
Карась Б.І.

Київ - 2022

Мета роботи

Засвоєння понять ентропії на символ джерела та його надлишковості, вивчення та порівняння різних моделей джерела відкритого тексту для наближеного визначення ентропії, набуття практичних навичок щодо оцінки ентропії на символ джерела.

Постановка задачі:

Написати програми для підрахунку частот букв і частот біграм в тексті, також для підрахунку H_1 та H_2 за безпосереднім означенням. Підрахувати частоти букв та біграм, а також значення H_1 та H_2 на довільно обраному тексті російською мовою достатньої довжини, де імовірності замінити відповідними частотами. Одержати значення H_1 та H_2 на тому ж тексті, в якому вилучено всі пробіли.

Хід роботи:

Спершу для знайденого тексту російською мовою провели обробку (перевели усі символи в нижній регістр, видалили повторні пробіли та усі символи крім зазначених), отримали два очищених файли (один з пробілами інший без) та дві відповідні змінні. Також реалізували функції показування частоти біграм та частоти перехресних біграм.

Далі написали функції для підрахунку ентропії та надлишковості, використовуючи функції наведені у методичці до комп'ютерного практикуму

Після цього реалізували функцію, яка заносить дані у .xlsx таблицю. На цьому етапі виникли невеличкі проблеми: коли ми реалізували вивід у .xlsx таблицю, треба було завантажити певні модулі для того, щоб сам код працював без помилок, та виводив данні у найменовані для них таблиці (код виконувався і виводив у командній строчці результати, проте після них виводилися помилки)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	
1	A	0.0003	0.00165	0.00405	0.0024	0.0039	0.00225	0	0.0003	0.0013	0.00541	0.0018	0	0.0003	0.00721	0.01021	0.00111	0.00451	0.00135	0.0027	0.00446	0.0011	0.00571	0	0.0006	0.0015	0.00015	0.00135	0.00045	0.0003	0	0	0.00135	0.00225	
2	B	0.0012	0	0	0	0	0.00105	0	0	0	0	0.0012	0.00486	0	0.0006	0.00335	0.00015	0.00015	0.00436	0	0.0021	0.00015	0	0.0009	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.0003	
3	C	0.00031	0.00145	0.00045	0.0009	0.00105	0.00736	0	0.0003	0.00015	0.00094	0.0024	0.0024	0.0004	0	0.0012	0.00045	0.0006	0.00105	0.00031	0.00205	0.0012	0.00285	0.0003	0.0003	0	0.00045	0.00015	0.0012	0	0	0	0.00015	0.00015	
4	D	0.0012	0.00015	0	0	0	0.0015	0	0	0	0	0.00165	0	0	0.0003	0.00135	0	0.00045	0.01066	0.0006	0.00165	0	0.00015	0.0015	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	E	0.00126	0.00015	0.00225	0	0	0.0003	0.00046	0	0	0.0015	0	0.00345	0.0003	0	0.00045	0.00195	0.00015	0.0021	0.0036	0.0015	0.0012	0.00075	0.000195	0	0	0.0003	0.00015	0	0	0	0.00015	0	0.00075	
6	F	0	0.0018	0.00436	0.00436	0.00436	0.00075	0	0.00015	0.00075	0	0.00195	0.00135	0	0.0024	0.00025	0.00446	0.00771	0.01201	0.00135	0.0036	0.01066	0.00016	0.00886	0.00075	0	0.0006	0.0006	0.00205	0.0009	0.00075	0	0	0.00045	
7	G	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	H	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00015	0	0.00045	0	0	0	0.00225	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	I	0.0009	0.00015	0	0	0	0.00105	0.00436	0	0	0	0	0.0021	0	0	0.0003	0	0.00077	0.00075	0.00015	0	0	0	0.0003	0	0	0	0.00015	0	0	0	0	0	0	0
10	J	0.00126	0	0.00105	0.00075	0.00015	0.0009	0	0	0.0003	0	0.0003	0.0009	0	0.00015	0	0.0006	0.0024	0.0009	0	0	0	0.00075	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00015	0.00015	
11	K	0.00045	0.00195	0.00451	0.00135	0.00481	0.0024	0	0.00015	0.0003	0.0003	0.0015	0	0.0021	0.00436	0.00481	0.0036	0.00706	0.00135	0.0036	0.00135	0.00526	0.00436	0.00105	0.00015	0.00015	0.00135	0.00135	0.00105	0.00015	0	0	0.00045	0.0006	
12	L	0.00015	0.00045	0.0018	0.0006	0.0006	0.00102	0	0	0.00015	0.0003	0.00045	0.0013	0	0.00165	0	0.00045	0.00015	0.00045	0.00045	0.0003	0.00045	0	0.0018	0	0.00015	0.0006	0	0	0	0	0	0	0	
13	M	0	0.00045	0.00045	0.0009	0.00075	0.0009	0	0	0.00015	0.00015	0.0002	0	0	0.00105	0	0.00015	0.00015	0.00015	0.00111	0.0003	0.000195	0.0009	0.00015	0.00015	0	0.0003	0.00015	0.00015	0.00015	0	0	0	0.00045	
14	N	0.01111	0.0003	0.00075	0	0.0003	0.00075	0	0	0.00015	0	0.00031	0	0	0.00015	0.00112	0.00015	0.00015	0.01111	0.0003	0.000195	0.0009	0.00015	0.00015	0	0	0.0003	0	0.00015	0.00015	0	0	0	0.00045	
15	O	0.00016	0.00015	0.00105	0.00045	0.000771	0	0	0.0003	0.0006	0.00781	0.0009	0	0.0009	0.000105	0.0003	0.0012	0.00086	0.0006	0.00015	0.0027	0.0003	0.00165	0	0.00015	0	0.0009	0.00015	0	0	0.00046	0.00045	0.00285	0	
16	P	0.0039	0.0003	0.0003	0	0.00075	0.00015	0	0.00015	0.00015	0.00015	0.0042	0.0009	0	0.00075	0	0.0006	0.0027	0.00021	0.0006	0.0003	0.0015	0	0.0027	0	0.00015	0.00015	0	0.00015	0	0	0.0003	0.00075	0	
17	Q	0.01221	0.00015	0.00045	0	0.0006	0.00871	0	0	0.00105	0	0.00126	0.00436	0	0.0012	0.00015	0.0003	0.00451	0.01201	0.00075	0	0.00105	0.0012	0.002	0.00045	0	0.0003	0.0003	0	0.00015	0	0.0003	0.00015	0.00015	
18	R	0	0.00075	0.01066	0.00771	0.00046	0.0018	0	0.0009	0.00285	0.0012	0.00165	0	0.00371	0.00036	0.00016	0.00091	0.00796	0.012	0.0039	0.00091	0.00746	0.00081	0.00075	0.00195	0.00165	0.00045	0.00015	0.00045	0.0006	0	0	0	0.0015	
19	S	0	0.0018	0	0	0	0	0.0033	0	0	0	0.00105	0	0	0.00075	0.0009	0	0.00015	0.01006	0	0.00031	0	0.00015	0.0009	0	0	0	0	0	0	0	0.00015	0.00205	0	
20	T	0.00781	0	0.00075	0.00015	0.00045	0.00721	0	0	0.00015	0	0.00165	0	0	0.00105	0	0.00075	0.00041	0.00015	0.00135	0.00271	0.00105	0.00126	0	0.0009	0	0	0	0	0	0	0.00135	0.0003	0.0015	
21	U	0	0.0018	0.0006	0.00015	0.00015	0.00075	0.0042	0	0	0	0.0027	0	0	0.0003	0.00045	0.0021	0.0012	0.0015	0.0018	0.00045	0.00075	0.0009	0.0003	0	0.0003	0	0.0003	0	0	0	0.00015	0.00046		
22	V	0.00771	0.00105	0.0027	0.00015	0.0006	0.00481	0	0.00015	0.00015	0	0.00345	0.00018	0	0.00165	0.0003	0.00075	0.0018	0.01222	0.0003	0.003	0.00075	0.00045	0.0018	0.00015	0	0.00015	0.0003	0	0	0.00056	0.0006	0.00075	0	
23	W	0.00045	0.0024	0.00105	0.0015	0.0015	0	0	0.00045	0.0015	0	0.00045	0.0003	0	0	0.0018	0.0015	0.0027	0.00015	0.00135	0.00135	0.00045	0.00165	0.003	0	0.0009	0	0.0006	0.00015	0.0003	0	0	0.0012	0.0003	
24	X	0.00015	0	0	0	0	0	0.00045	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0	0	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0	0	0	0.0003
25	Y	0.00015	0	0.00015	0	0	0.00015	0	0	0.00015	0	0.00015	0	0	0.00015	0	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0	0	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0	0	0	0.0003	
26	Z	0.00045	0	0.0003	0	0	0.00165	0	0	0	0	0.0009	0	0	0	0	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
27	AA	0.00119	0	0.00015	0	0	0.00015	0	0	0	0	0.00015	0	0	0	0	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0	0	0.00015	0.00015	0.00015	0.00015	0	0	0	0.00015	
28	AB	0.00075	0	0	0	0	0.00135	0	0	0	0.00135	0	0	0	0.00075	0.00105	0	0.00075	0.00105	0	0.00075	0.00105	0.00075	0.00105	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00045	
29	AC	0.00045	0	0	0	0	0.00135	0	0	0	0.00135	0	0	0	0.00075	0.00105	0	0	0.00075	0.00105	0	0.00075	0.00105	0.00075	0.00105	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00045	
30	AD	0	0	0	0	0	0.00135	0	0	0	0.00135	0	0	0	0.00075	0.00105	0	0	0.00075	0.00105	0	0.00075	0.00105	0.00075	0.00105	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00045	
31	AE	0	0	0	0	0	0.00135	0	0	0	0.00135	0	0	0	0.00075	0.00105	0	0	0.00075	0.00105	0	0.00075	0.00105	0.00075	0.00105	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00045	
32	AF	0	0	0	0	0	0.00135	0	0	0	0.00135	0	0	0	0.00075	0.00105	0	0	0.00075	0.00105	0	0.00075	0.00105	0.00075	0.00105	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00045	
33	AG	0	0	0	0	0	0.00135	0	0	0	0.00135	0	0	0	0.00075	0.00105	0	0	0.00075	0.00105	0	0.00075	0.00105	0.00075	0.00105	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00045	
34	AH	0	0	0	0	0	0.00135	0	0	0	0.00135	0	0	0	0.00075	0.00105	0	0	0.00075	0.00105	0	0.00075	0.00105	0.00075	0.00105	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00045	
35																																			

На першій таблиці біграми з пробілами, на другій таблиці, біграми без пробілів

Таблиця частот перехресних біграм:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI	
1	A	0	0.00075	0.00216	0.0015	0.00226	0.001	0	0.00088	0.00414	0	0	0.00023	0.0045	0.0003	0.00326	0.00326	0	0.00088	0.00326	0.00221	0.00376	0	0.00023	0.001	0	0.0011	0.00015	0.00025	0	0	0.0011	0.00201	0.01807		
2	B	0.0021	0	0	0	0	0.00105	0	0	0	0.0021	0.00414	0	0.00023	0.0045	0.0003	0.00326	0.00326	0	0.00088	0.00326	0.00221	0.00376	0	0.00023	0.001	0	0.0011	0.00015	0.00025	0	0	0.0011	0.00201	0.01807	
3	C	0	0.00075	0	0	0	0	0.00088	0	0	0	0.001	0.00414	0	0.00023	0.0045	0.0003	0.00326	0.00326	0	0.00088	0.00326	0.00221	0.00376	0	0.00023	0.001	0	0.0011	0.00015	0.00025	0	0	0.0011	0.00201	0.01807
4	D	0	0.00021	0	0.00023	0.00023	0.00023	0.0009	0	0	0.00023	0.0001	0.00041	0	0.00023	0.00038	0	0.0011	0.00015	0.00025	0.000188	0	0.00023	0	0.00023	0	0.00023	0	0.00023	0	0.00023	0	0.00023	0.00023	0.00023	
5	E	0	0.00023	0.00023	0	0.00023	0.00023	0.0009	0	0.00023	0.0001	0.00041	0	0.00023	0.00038	0	0.0011	0.00015	0.00025	0.000188	0	0.00023	0	0.00023	0	0.00023	0	0.00023	0	0.00023	0	0.00023	0	0.00023	0.00023	
6	F	0.00439	0	0.00188	0	0.00013	0.00013	0.0054	0	0.00123	0	0.00263	0.00023	0	0.00263	0.00163	0	0.0017	0.00301	0	0.001	0.00038	0.00013	0.00163	0	0	0.00023	0.00013	0.00013	0	0.00013	0	0.00013	0.00013	0.00013	
7	G	0	0.00063	0.00113	0.00114	0.00263	0.00063	0.00093	0	0.00063	0.0008	0.00013	0.00013	0	0.00261	0.00163	0.00023	0.00164	0.00093	0	0.0011	0.00093	0.00176	0.00021	0.00013	0	0.00023	0.00013	0.00013	0.00063	0.00063	0.00063	0.00063	0.00063	0.00063	
8	H	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	I	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	J	0.00075	0.00013	0	0	0	0.00088	0.00364	0	0	0	0.00176	0	0	0.00023	0	0	0.0009	0.00063	0	0	0	0	0.00188	0	0	0.00023	0	0	0.00013	0	0	0	0	0.00023	0.00023
11	K	0.00439	0	0.00188	0	0.00013	0.00013	0.0054	0	0.00123	0	0.00263	0.00023	0	0.00263	0.00163	0	0.0017	0.00301	0	0.001	0.00038	0.00013	0.00163	0	0	0.00023	0.00013	0.00013	0.00063	0.00063	0.00063	0.00063	0.00063	0.00063	
12	L	0.00013	0.00013	0.00088	0.00078	0.00176	0.00176	0	0.00013	0.00021	0.00013	0.00003	0.00018	0.00088	0.00049	0.00023	0.00038	0.00088	0.00088	0.00013	0.00226	0	0.00011	0.00018	0.00088	0.00077	0.00063	0.00013	0	0	0.00038	0.00038	0.00038	0.00038	0.00038	0.00038
13	M	0	0	0.00113	0.00038	0.00023	0.001	0.001	0	0.00013	0	0	0	0.0018	0	0.0014	0.0011	0.00013	0.00023	0.00023	0	0	0.00113	0.0008	0.00023	0.00023	0	0.00123	0	0.00013	0.0009	0	0	0.00013	0.00013	0.00013
14	N	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15	O	0.00013	0.00013	0.00023	0	0	0.00226	0	0	0	0.00426	0	0	0.00067	0.00075	0	0.00098	0.00088	0.00013	0.0009	0.0007	0	0	0.00113	0.00013	0.00123	0	0	0.00013	0	0	0.0044	0.00098	0.00021	0.00098	0.00098
16	P	0.00013	0.00013	0.00023	0.00013	0.00023	0.0009	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	
17	Q	0.00013	0.00013	0.00023	0.00013	0.00023	0.0009	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	
18	R	0.00129	0	0	0	0	0.00038	0.00728	0	0.00013	0	0.00026	0.0004	0.00054	0.00047	0.00047	0.00078	0.0004	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	
19	S	0	0.0014	0.00793	0.0066	0.0042	0.001	0.00023	0.00113	0.0009	0.00088	0	0.00047	0.00047	0.00078	0.0004	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	0.00047	
20	T	0.00013	0.00013	0.00023	0.00013	0.00023	0.0009	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	
21	U	0.00062	0	0.0003	0.00013	0.00038	0.0009	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	
22	V	0.00013	0.00023	0.00088	0	0.00038	0.00091	0	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013
23	W	0.00013	0.00013	0.00023	0.00013	0.00023	0.0009	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	
24	X	0.00038	0.00121	0.0005	0.00113	0.00088	0	0.00038	0.00113	0.00023	0	0.00088	0.00113	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	0.00013	
25	Y	0.00013	0	0	0	0	0.00054	0	0	0	0	0	0.00023	0	0	0.00023	0.00018	0.00088	0.00049	0.00023	0.00038	0.00088	0.00088	0.00013	0.00226	0	0.00011	0.00018	0.00088	0.00077	0.00063	0.00013	0	0.00038	0.00038	0.00038
26	Z	0.00013	0	0	0	0	0	0.00054	0	0	0	0	0.00023	0	0	0.00023	0.00018	0.00088	0.00049	0.00023	0.00038	0.00088	0.00088	0.00013	0.00226	0	0.00011	0.00018	0.00088	0.00077	0.00063	0.00013	0	0.00038	0.00038	0.00038
27	AA	0.00013	0	0	0	0	0	0.00054	0	0	0	0	0.00023	0	0	0.00023	0.00018	0.00088	0.00049	0.00023	0.00038	0.00088	0.00088	0.00013	0.00226	0	0.00011	0.00018	0.00088	0.00077	0.00063	0.00013	0	0.00038	0.00038	0.00038
28	AB	0.00013	0	0	0	0	0	0.00054	0	0	0	0	0.00023	0	0	0.00023	0.00018	0.00088	0.00049	0.00023	0.00038	0.00088	0.00088	0.00013	0.00226	0	0.00011	0.00018	0.00088	0.00077	0.00063	0.00013	0	0.00038	0.00038	0.00038
29	AC	0.00013	0	0	0	0	0	0.00054	0	0	0	0	0.00023	0	0	0.00023	0.00018	0.00088	0.00049	0.00023	0.00038	0.00088	0.00088	0.00013	0.00226	0	0.00011	0.00018	0.00088	0.00077	0.00063	0.00013	0	0.00038	0.00038	0.00038
30	AD	0.00013	0	0	0	0	0	0.00054	0	0	0	0	0.00023	0	0	0.00023	0.00018	0.00088	0.00049	0.00023	0.00038	0.00088	0.00088	0.00013	0.00226	0	0.00011	0.00018	0.00088	0.00077	0.00063	0.00013	0	0.00038	0.00038	0.00038
31	AE	0.00013	0	0	0	0	0	0.00054	0	0	0	0	0.00023	0	0	0.00023	0.00018	0.00088	0.00049	0.00023	0.00038	0.00088	0.00088	0.00013	0.00226	0	0.00011	0.00018	0.00088	0.00077	0.00063	0.00013	0	0.00038	0.00038	0.00038
32	AF	0.00013	0	0	0	0	0	0.00054	0	0	0	0	0.00023	0	0	0.00023	0.00018	0.00088	0.00049	0.00023	0.00038	0.00088	0.00088	0.00013	0.00226	0	0.00011	0.00018	0.00088	0.00077	0.00063	0.00013	0	0.00038	0.00038	0.00038
33	AG	0.00013	0	0	0	0	0	0.00054	0	0	0	0	0.00023	0	0	0.00023	0.00018	0.00088	0.00049	0.00023	0.00038	0.00088	0.00088	0.00013	0.00226	0	0.00011	0.00018	0.00088	0.00077	0.00063	0.00013	0	0.00038	0.00038	0.00038
34	AH	0.00013	0	0	0	0	0	0.00054	0	0	0	0	0.00023	0	0	0.00023	0.00018	0.00088	0.00049	0.00023	0.00038	0.00088	0.00088	0.00013	0.00226	0	0.00011	0.00018	0.00088	0.00077	0.00063	0.00013				

Одержані значення H та надлишку:

```
===3 пробілами===  
Частота букв-{'a': 0.0658  
H1=4.391323157430882  
Надл=0.13683435251359344
```

```
Частота біграм-{'aa': 0.0,  
H2=3.9648293485860817  
Надл = 0.2206666717173209
```

```
Частота перехресних біграм  
H2п=2.2199733833541404  
Надл=0.5636384082544885
```

```
===Без пробілів===  
Частота букв-{'a': 0.07883, 'б'  
H1=4.48385554359095  
Надлишков=0.11112109056197073
```

```
Частота біграм-{'aa': 0.0003, 'аб':  
H2=4.1212661150280505  
Надлишковість =0.18300076926737163
```

```
Частота перехресних біграм - {'aa':  
H2-р = 2.2926113969436352  
Надлишковість = 0.5455130303666261
```

Оцінки для $H^{(10)}$, $H^{(20)}$, $H^{(30)}$:

Лабораторная работа №1

Произвольная часть текста:
жем_в_дре

Использованные буквы:

Порядок n-граммы:
5 символов
10 символов
15 символов
20 символов
25 символов
30 символов
35 символов
40 символов
45 символов
50 символов

Введенный символ:

Символ по счету:

Номер эксперимента: 11

Поле ввода символов:

Продолжить

Другой

Неравенство для энтропии:
4,23476094060431 < H < 3,12192809488736

Двоичная таблица угаданных символов:
00100000000000000000000000000000
00001000000000000000000000000000
10000000000000000000000000000000
0000000000000000001000000000000000
0000000000000000000000000100000000

Вероятности:
q[1]=0,1
q[2]=0
q[3]=0,1
q[4]=0
q[5]=0,2
q[6]=0,1
q[7]=0
q[8]=0
q[9]=0
q[10]=0
q[11]=0
q[12]=0
q[13]=0,1
q[14]=0
q[15]=0
q[16]=0
q[17]=0,1
q[18]=0
q[19]=0
q[20]=0,1
q[21]=0
q[22]=0
q[23]=0
q[24]=0
q[25]=0,1
q[26]=0,1
q[27]=0
q[28]=0
q[29]=0
q[30]=0
q[31]=0
q[32]=0

Строка состояния:

Лабораторная работа №1

Произвольная часть текста:
может_пойти_против_

Использованные буквы:

Порядок n-граммы:
5 символов
10 символов
15 символов
20 символов
25 символов
30 символов
35 символов
40 символов
45 символов
50 символов

Введенный символ:

Символ по счету:

Номер эксперимента: 21

Поле ввода символов:

Продолжить

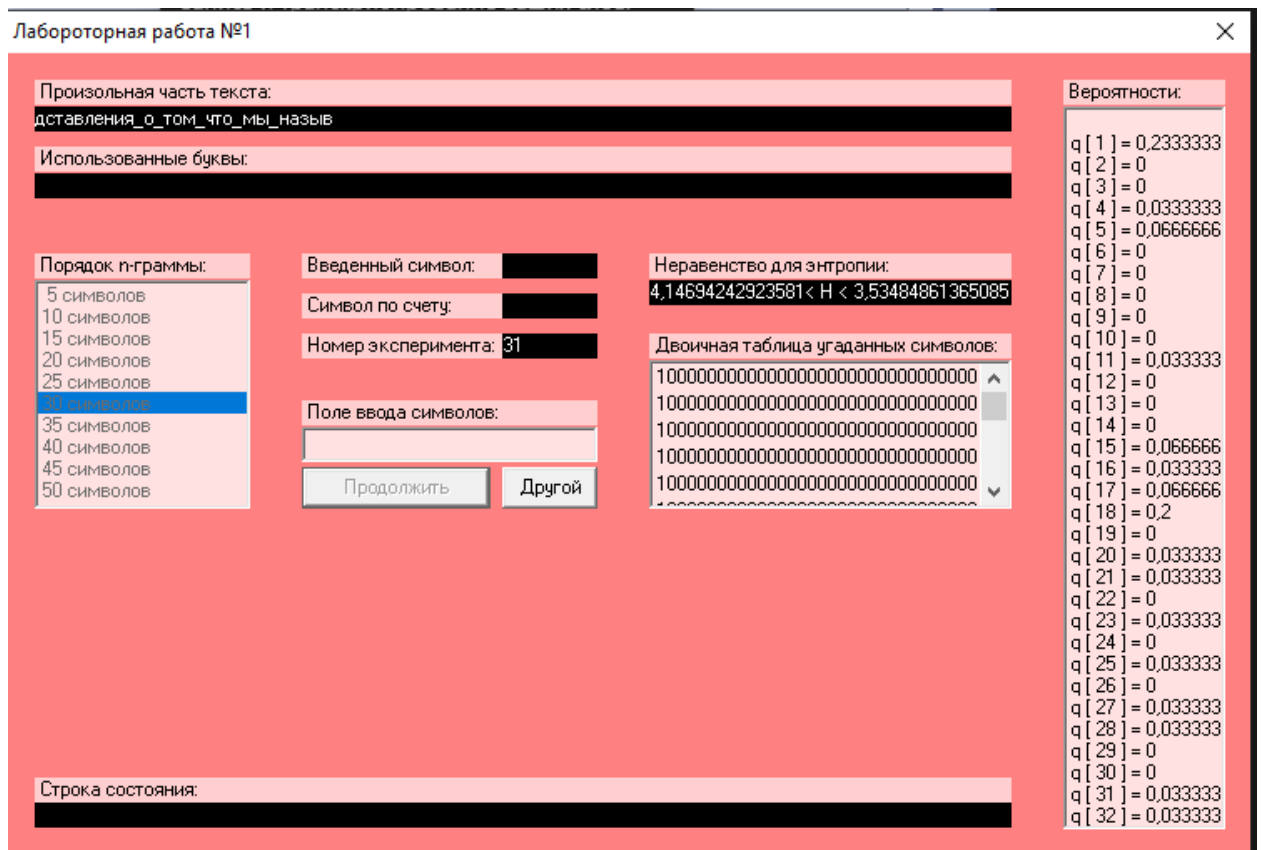
Другой

Неравенство для энтропии:
3,9472014411988 < H < 3,08418371977919

Двоичная таблица угаданных символов:
10000000000000000000000000000000
00000000000000000000000000000001
00000010000000000000000000000000
00001000000000000000000000000000
00010000000000000000000000000000

Вероятности:
q[1]=0,2
q[2]=0
q[3]=0
q[4]=0,05
q[5]=0,2
q[6]=0
q[7]=0,05
q[8]=0
q[9]=0
q[10]=0
q[11]=0
q[12]=0,15
q[13]=0,05
q[14]=0
q[15]=0
q[16]=0
q[17]=0
q[18]=0,05
q[19]=0
q[20]=0
q[21]=0
q[22]=0
q[23]=0
q[24]=0
q[25]=0
q[26]=0
q[27]=0
q[28]=0,1
q[29]=0,05
q[30]=0
q[31]=0
q[32]=0,1

Строка состояния:

Висновки:

Виконавши цей комп'ютерний практикум ми набули практичних навичок щодо оцінки ентропії на символ джерела, порівняли різні моделі джерела відкритого тексту для наближеного визначення ентропії.

Написали програму для підрахунку усіх необхідних для роботи значень, використавши для збереження отриманих результатів модуль, який надає змогу запису даних у .xlsx файл.

Використавши отримані значення ентропії, підраховали надлишковість. За допомогою CoolPinkProgram оцінили значення для $H(10)$, $H(20)$, $H(30)$.